אהלויי דהוו הכא האידנא אי אנת לא דילמא מנהון אמר רב נחמן עיניה נתנה באחר ולית בה משׁשא במלה ההיא איתתא דלא הוה בריחא דעתה בהדי גברא אמר לה האידנא מאי שנא אמרה ליה מעולם לא צערתן בדרך ארץ כי האידנא אמר לה לא הוה הדא מילתא האידנא אמרה ליה א"כ הלין נכרים נפטויי דהוו הכא האידנא אי אנת לא דילמא חד מנהון אמר (א) להו רב נחמן לא תשגיחון בה נותנת עיניה באחר הואי [א]ההוא גברא דהוה מהרזיק בביתא הוא ואינתתא על אתא מריה דביתא פרטיה נואף להוצא וערק אמר רבא איתתא שריא [ב]אם איתא דעבד איסורא ארכוסי הוה מירכם ההוא נואף דעל לגבי דההיא אנתתא אתא גברא סליק נואף איתיב [ג][בכלאי] בבא הוה מחתן תחלי תמן וטעמינון חויא בעא מרי דביתא למיכל מן הנהו תחלי בלא דעתא דאינתתא אמר ליה ההוא נואף לא תיכול מנהון [ד]דטעמינון חויא אמר רבא (ב) אינתתיה שריא אם איתיה דעבד איסורא ניחא ליה דליכול ולימות דכתיב [1]כי (ג) נאפו ודם בידיהן פשיטא מהו דתימא איסורא עבד והאי דאמר ליה דניחא ליה דלא לימות בעל דתהוי אינתתיה עלויה [2]מים גנובים ימתקו ולחם סתרים ינעם קא משמע לן:

הדרן עלך ואלו נדרים וסליקא לה מסכת נדרים

ר"ן

אהלויי. נכרים מוכרי אהל: **נפטויי.** מוכרי נפט: **מהרזיק.** שהיה נחבא עם אותה אשה וכדאמר פ' החובל (ב"ק דף פה:) ט דהרזקיה באנדרונא: **פרטיה נואף לכותא.** פרץ מחיצה של כותל ודפנא: **ארכוסי הוה מירכם.** שהיה מחביא עצמו כדי שלא יראה קלונו: **בכלאי בבא.** במסך שלפני הדלת. והא דאצטריכי להני טעמי לאו למימרא דבלאו הכי איתתא אסירא דליתא שאין האשה נאסרת על בעלה אלא בקינוי וסתירה או בעדי דבר ברור אלא דאי לאו משום הני טעמי היה ראוי בכיוצא בזה לכל בעל נפש לחוש לעצמו כדי לצאת ידי שמים): אלהים משמים יאיר עינינו בתורתו כאור החמה שבעתים. ויזכנו לראות בבנין ירושלים אמן:

הדרן עלך ואלו נדרים
וסליקא לה מסכת נדרים

רש"י

אהלויי. מוכרי אהלות בשמים: **נפטויי.** מוכרי נפט: **דהוה מהרזק בביתא.** שהיה סגור עם אשה בבית: **פרטיה נואף לכותא.** פרץ הגדר: **הוה מירכם.** בביתא היה מתחבא בבית שלא ירגיש בו הבעל: **בלא דעתא דאיתתא.** שאילו היתה יודעת לא היתה מניחתו לאכול: **כי נאפו ודם בידיהן.** דנואפים הורגין הבעלים: **מהו דתימא איסורא עבד.** האי בהדה והאי דאמר ליה הכי משום דלא לימות דתיהוי איתתיה עלויה כי מים גנובים ימתקו קמשמע לן דלא אמרינן הכי ושריא:

הדרן עלך ואלו נדרים
וסליקא לה מסכת נדרים

תוספות

אהלויי. מוכרין אהל: **שמא עיניה נתנה באחר.** ומיירי באשת כהן דאי לאו עיניה נתנה באחר אף בכולת אונס כתוב שמבורה שהיא בעלה (אסורה): **נפטויי.** מוכרי נפט והבעל היה כהן כדפרישית: **דהוה מהרזק.** נחבא ביחוד ומבירו בהחובל (דף פה:) דהרזקיה באינדרונא: **פרטיה נואף לבותא וערק.** כלומר פרץ המחילה וילא כך כתוב בספרים. ובערוך פירש א] [א] דהוי נואף הבעל וערק הבעל: **איתתא שריא דאם איתא דעבד** איסורא ארכוסי הוי מירכם. פירוש היה נטמן מפני הבעל פירשתי ביבמות: **בבא דכפא.** בכניסת הפתח: **פשיטא.** (דהתם) שאף חשוד על שפיכת דמים: **מים גנובים ימתקו.** כדאמר בסנהדרין גיטל טעם ביאה וניתן לעובדי עבירה קמ"ל דנואף אינו יודע זה וניחא ליה דלימות בעל כדי שישאנה כפרשית:

הדרן עלך ואלו נדרים וסליקא לה מסכת נדרים

עין משפט נר מצוה

עב א טוש"ע אה"ע סי' קעח סעי' ו:

◆

הגהות הב"ח

(א) גמ' אמר רב נחמן כצ"ל ותיבת להו נמחק: (ב) שם אמר רבא איתתא: (ג) שם דכתיב כי נואפות הנה ודם כצ"ל וכן ברש"י:

◆

גליון הש"ס

גמ' דטעמינון חויא. ע' שבת ד' קי ע"א בתד"ה וליתי:

◆

הגהות מהר"ב רנשבורג

א] תוס' ד"ה פרטי' נואף כו' ובערוך פי' דהוי נואף הבעל וערק הבעל. פי' ספר מקום שמואל בשער התירוצים:

◆

הגהות מהר"י לנדא

[א] תוס' ד"ה פרטיה נואף כו'. ובערוך פירש דהוי נואף נראה להבעל וערק בפני הבעל כצ"ל. הכוונה בזה לתרץ מאי ראיה הוא זה שלא אירכם דלמא פרץ הנואף וערק כדי שיהיה נעלם מעיני הבעל ולמה ליה להחביא ולכן פירש הערוך שבכר היה הנואף נראה להבעל קודם שפרץ וערק ושפיר קאמר דאי הוה עביד אסורא היה ארכוסי מירכם טרם שיהיה הבעל רואה אותו:

מסורת הש"ס

א) [עיין תוס' כתובות יג. ד"ה מעלה], ב) [בכלאי בבא פי' על גבי כיפת השער במחבא בכלאי כמו שפי' אבלאי. ערוך ערך בב], ג) [שם לפנינו איתא דהדקיה וע"ש רש"י שכתב דהדקיה סוגרו במסגר], ד) [וע' תוספות יבמות כד: ד"ה אמר רבי ותוס' כתובות סג: ד"ה אבל אמרה],

◆

תורה אור השלם

1. וַאֲנָשִׁים צַדִּיקִם הֵמָּה יִשְׁפְּטוּ אוֹתְהֶם מִשְׁפַּט נֹאֲפוֹת וּמִשְׁפַּט שֹׁפְכוֹת דָּם כִּי נֹאֲפֹת הֵנָּה וְדָם בִּידֵיהֶן: יחזקאל כג מה
2. מַיִם גְּנוּבִים יִמְתָּקוּ וְלֶחֶם סְתָרִים יִנְעָם: משלי ט יז

◆

פירוש הרא"ש

אהלויי. מוכרי אהל ובעלה היה כהן ונאסרת עליו כשוגג: **נפטויי.** מוכרי נפט: **מהרזיק בביתא.** סגור בבית כי הכא דהחובל (ד' פה:) דהרזקיה באינדרונא: **פרטיה להוצא.** פרץ הכותל: **ארכוסי הוה מירכם.** היה נטמן בפני הבעל: **ניחא ליה דליכול ולימות.** כדי שתהא מגויה לו בכל עת:

הדרן עלך ואלו נדרים וסליקא לה מסכת נדרים

אחר השלמת המסכתא יאמר זה ויועיל לזכרון בעזרת השם יתברך

הַדְרָן עֲלָךְ מַסֶּכֶת נְדָרִים וְהַדְרָךְ עֲלָן. דַּעְתָּן עֲלָךְ מַסֶּכֶת נְדָרִים וְדַעְתָּךְ עֲלָן. לָא נִתְנְשֵׁי מִינָךְ מַסֶּכֶת נְדָרִים וְלָא תִתְנְשֵׁי מִינָן לָא בְּעָלְמָא הָדֵין וְלָא בְּעָלְמָא דְאָתֵי:

יאמר כן שלשה פעמים ואחר כך יאמר:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתְּהֵא תוֹרָתְךָ אֻמָּנוּתֵנוּ בָּעוֹלָם הַזֶּה וּתְהֵא עִמָּנוּ לָעוֹלָם הַבָּא. חֲנִינָא בַּר פָּפָּא רָמִי בַּר פָּפָּא נַחְמָן בַּר פָּפָּא אַחָאי בַּר פָּפָּא אַבָּא מָרִי בַּר פָּפָּא רַפְרַם בַּר פָּפָּא רָכִישׁ בַּר פָּפָּא סוּרְחָב בַּר פָּפָּא אַדָּא בַּר פָּפָּא דָּרוּ בַּר פָּפָּא:

הַעֲרֶב נָא יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶת דִּבְרֵי תוֹרָתְךָ בְּפִינוּ וּבְפִיפִיּוֹת עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל. וְנִהְיֶה כֻּלָּנוּ אֲנַחְנוּ וְצֶאֱצָאֵינוּ וְצֶאֱצָאֵי עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל כֻּלָּנוּ יוֹדְעֵי שְׁמֶךָ וְלוֹמְדֵי תוֹרָתֶךָ: מֵאֹיְבַי תְּחַכְּמֵנִי מִצְוֹתֶיךָ כִּי לְעוֹלָם הִיא לִי: יְהִי לִבִּי תָמִים בְּחֻקֶּיךָ לְמַעַן לֹא אֵבוֹשׁ: לְעוֹלָם לֹא אֶשְׁכַּח פִּקּוּדֶיךָ כִּי בָם חִיִּיתָנִי: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ לַמְּדֵנִי חֻקֶּיךָ: אָמֵן אָמֵן אָמֵן סֶלָה וָעֶד:

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁשַּׂמְתָּ חֶלְקֵנוּ מִיּוֹשְׁבֵי בֵּית הַמִּדְרָשׁ וְלֹא שַׂמְתָּ חֶלְקֵנוּ מִיּוֹשְׁבֵי קְרָנוֹת. שֶׁאָנוּ מַשְׁכִּימִים וְהֵם מַשְׁכִּימִים. אָנוּ מַשְׁכִּימִים לְדִבְרֵי תוֹרָה וְהֵם מַשְׁכִּימִים לִדְבָרִים בְּטֵלִים. אָנוּ עֲמֵלִים וְהֵם עֲמֵלִים. אָנוּ עֲמֵלִים וּמְקַבְּלִים שָׂכָר וְהֵם עֲמֵלִים וְאֵינָן מְקַבְּלִים שָׂכָר. אָנוּ רָצִים וְהֵם רָצִים. אָנוּ רָצִים לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא וְהֵם רָצִים לִבְאֵר שַׁחַת. שֶׁנֶּאֱמַר וְאַתָּה אֱלֹהִים תּוֹרִידֵם לִבְאֵר שַׁחַת אַנְשֵׁי דָמִים וּמִרְמָה לֹא יֶחֱצוּ יְמֵיהֶם וַאֲנִי אֶבְטַח בָּךְ:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי כְּשֵׁם שֶׁעֲזַרְתַּנִי לְסַיֵּם מַסֶּכֶת נְדָרִים כֵּן תְּעַזְרֵנִי לְהַתְחִיל מַסֶּכְתּוֹת וּסְפָרִים אֲחֵרִים וּלְסַיְּמָם לִלְמֹד וּלְלַמֵּד לִשְׁמוֹר וְלַעֲשׂוֹת וּלְקַיֵּם אֶת כָּל דִּבְרֵי תַלְמוּד תּוֹרָתֶךָ בְּאַהֲבָה. וּזְכוּת כָּל הַתַּנָּאִים וַאֲמוֹרָאִים וְתַלְמִידֵי חֲכָמִים יַעֲמוֹד לִי וּלְזַרְעִי שֶׁלֹּא תָמוּשׁ הַתּוֹרָה מִפִּי וּמִפִּי זַרְעִי וְזֶרַע זַרְעִי עַד עוֹלָם. וְתִתְקַיֵּם בִּי בְּהִתְהַלֶּכְךָ תַּנְחֶה אוֹתָךְ בְּשָׁכְבְּךָ תִּשְׁמֹר עָלֶיךָ וַהֲקִיצוֹתָ הִיא תְשִׂיחֶךָ. כִּי בִי יִרְבּוּ יָמֶיךָ וְיוֹסִיפוּ לְךָ שְׁנוֹת חַיִּים: אֹרֶךְ יָמִים בִּימִינָהּ בִּשְׂמֹאלָהּ עֹשֶׁר וְכָבוֹד: יְיָ עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן יְיָ יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם:

יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. בְּעָלְמָא דְּהוּא עָתִיד לְאִתְחַדָּתָא, וּלְאַחְיָאה מֵתַיָּא, וּלְאַסָּקָא לְחַיֵּי עָלְמָא, וּלְמִבְנֵא קַרְתָּא דִירוּשְׁלֵם, וּלְשַׁכְלֵל הֵיכְלֵיהּ בְּגַוַּהּ, וּלְמֶעְקַר פּוּלְחָנָא נוּכְרָאָה מֵאַרְעָא, וּלְאָתָבָא פּוּלְחָנָא דִשְׁמַיָּא לְאַתְרֵיהּ, וְיַמְלִיךְ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּמַלְכוּתֵיהּ וִיקָרֵיהּ, [וְיַצְמַח פֻּרְקָנֵהּ וִיקָרֵב מְשִׁיחֵהּ]. בְּחַיֵּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל בַּעֲגָלָא וּבִזְמַן קָרִיב, וְאִמְרוּ אָמֵן. יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא. יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְּקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. לְעֵלָּא מִן כָּל בִּרְכָתָא וְשִׁירָתָא תֻּשְׁבְּחָתָא וְנֶחֱמָתָא דַּאֲמִירָן בְּעָלְמָא, וְאִמְרוּ אָמֵן: עַל יִשְׂרָאֵל וְעַל רַבָּנָן, וְעַל תַּלְמִידֵיהוֹן וְעַל כָּל תַּלְמִידֵי תַלְמִידֵיהוֹן, וְעַל כָּל מָאן דְּעָסְקִין בְּאוֹרַיְתָא, דִּי בְאַתְרָא (קַדִּישָׁא) הָדֵין וְדִי בְכָל אֲתַר וַאֲתַר, יְהֵא לְהוֹן וּלְכוֹן שְׁלָמָא רַבָּא חִנָּא וְחִסְדָּא וְרַחֲמֵי וְחַיֵּי אֲרִיכֵי וּמְזוֹנֵי רְוִיחֵי וּפֻרְקָנָא מִן קֳדָם אֲבוּהוֹן דִּי בִשְׁמַיָּא וְאַרְעָא וְאִמְרוּ אָמֵן: יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא וְחַיִּים טוֹבִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, וְאִמְרוּ אָמֵן: עוֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא בְּרַחֲמָיו יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן: